

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.12.1965, sp. zn. 6 Cz 123/65, ECLI:CZ:NS:1965:6.CZ.123.1965.1

Číslo: 21/1966

Právní věta: Výhoda příznivějšího stanovení průměrného měsíčního výdělku i jeho zvýšení (§ 114 odst. 2 zák. č. 101/1964 Sb.) po vzniku nároku na starobní důchod se poskytuje zaměstnancům za předpokladu, že byli po vzniku nároku na starobní důchod nepřetržitě zaměstnáni, a jen za dobu zaměstnání, po kterou měli nárok na procentuální zvýšení starobního důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 23.12.1965

Spisová značka: 6 Cz 123/65

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 114

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatelka uplatnila dne 18. 3. 1960 nárok na starobní důchod, který jí byl přiznán od 24. 3. 1960, tj. ode dne, kdy dovršila 55. rok věku ve výši jedné třetiny částkou 349,- Kčs měsíčně. Průměrný roční výdělek, směrodatný pro tento důchod, byl vypočten z hrubých výdělků za léta 1955 až 1959.

Tento třetinový starobní důchod se navrhovatelce od červencové splátky roku 1964, vzhledem k novým předpisům (§ 15 odst. 4 zák. č. 101/1964 Sb. a § 114 odst. 4 zák. č. 101/1964 Sb.) neposkytuje.

Navrhovatelka rozvázala dnem 31. 7. 1964 pracovní poměr a požádala o starobní důchod.

Rozhodnutím SÚSZ byl navrhovatelce od 1. 8. 1964 přiznán starobní důchod v částce 1135 Kčs, resp. po srážce zvláštní daně z důchodu 70 Kčs, ve výši 1065 Kčs měsíčně. Tento plný starobní důchod byl navrhovatelce vypočten z téhož průměrného ročního výdělku 20 940 Kčs, z něhož jí byl přiznán starobní důchod třetinový.

Proti tomuto rozhodnutí podala navrhovatelka opravný prostředek, jímž se domáhala stanovení průměrného měsíčního výdělku z hrubých výdělků za léta 1959 až 1963, poukazujíc na ustanovení § 9 odst. 2 zák. č. 101/1964 Sb.

Krajský soud v Ústí nad Labem svým usnesením opravnému prostředku vyhověl a zmíněné rozhodnutí odpůrce zrušil s odůvodněním, že podle § 9 odst. 2 i § 114 odst. 1 a 2 zák. č. 101/1964 Sb. se zjišťuje průměrný měsíční výdělek pracovníka, který byl po vzniku nároku dále nepřetržitě zaměstnán, z jeho hrubých výdělků za posledních 10 (5) kalendářních roků před rokem, v němž pracovník skončil zaměstnání. Pro opak není podle názoru soudu v zákoně opory.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím krajského soudu v Ústí nad Labem byl porušen zákon, a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

Na souzený případ vztahuje se výhradně ustanovení § 114 odst. 1 a 2 zák. č. 101/1964 Sb.; v odstavci 2 tohoto paragrafu se stanoví způsob výpočtu výše starobního důchodu a jeho zvýšení u pracovníků uvedených v odstavci 1. Těmito pracovníky jest pak rozuměti pracovníky, u nichž přichází v úvahu hodnocení doby zaměstnání, vykonávaného po vzniku nároku na starobní důchod, tedy pracovníky uvedené pod písm. a) a b) odst. 1 cit. paragrafu. Smyslem prvé věty § 114 odst. 1 je zdůraznit, že důchodové nároky osob, jimž vznikl nárok na starobní důchod před 1. 7. 1964 a které pokračovaly v práci před 1. 7. 1964, se posuzují podle dosavadních předpisů, takže např. pro nárok na starobní důchod dostačuje doba dvaceti let zaměstnání místo dvaceti pěti let podle nových předpisů apod. Teprve ve druhé větě odstavce 1 cit. paragrafu je upravena určitá skutková podstata, a to hodnocení práce konané po splnění podmínek nároku na starobní důchod. Proto také v první větě odstavce 2 se hovoří o vypočítávání starobního důchodu a jeho zvýšení.

Úmysl zákonodárce poskytovat nejen výhodu procentuálního zvýšení důchodu, nýbrž i event. vyššího průměrného měsíčního výdělku po vzniku nároku, je jasně patrný zejména v § 114 odst. 2 cit. zákona ze slov „vypočítá se starobní důchod i jeho zvýšení za dobu zaměstnání po vzniku nároku na tento důchod...“. Nové vypočtení starobního důchodu z průměrného měsíčního výdělku z hrubých výdělků za posledních 10 (5) kalendářních roků před rokem, v němž pracovník skončil zaměstnání, přichází tedy v úvahu jen u těch důchodců, jimž vznikl nárok na zvýšení starobního důchodu podle § 114 odst. 1 písm. b) zák. č. 101/1964 Sb., tj. jen u důchodců, kteří nepobírali třetinový důchod. U důchodců, kteří pobírali třetinový starobní důchod v době do 30. 6. 1964 nepřichází zvýšení starobního důchodu v úvahu, starobní důchod vyplácený ve výši jedné třetiny se po skončení zaměstnání vyplácí v plné výši a nedochází proto k žádnému novému výpočtu. Pokud ovšem důchodce po nabytí nároku na starobní důchod dále pracoval a jen po určitou dobu pobíral třetinový důchod, pak nutno dobu, po kterou třetinový důchod nepobíral, zhodnotit pro zvýšení starobního důchodu.

Navrhovatelka pobírala po dobu svého zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod třetinový starobní důchod, nepřichází proto u ní v úvahu zvýšení důchodu za tuto dobu a není proto také předpokladu pro nový výpočet jejího starobního důchodu.

Jestliže krajský soud neuvážil shora uvedené skutečnosti a napadené rozhodnutí zrušil, porušil tím zákon v ustanovení § 114 zák. č. 101/1964 Sb.